

31988L0344

L 157/28

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

1988 6 24

TARYBOS DIREKTYVA

1988 m. birželio 13 d.

dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių maisto produktų ir maisto ingredientų gamyboje naudojamus ekstrahentus, suderinimo

(88/344/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

kadangi, naudojant ekstrahentus geros gamybos praktikos sąlygomis, turėtų būti pašalintas visas tirpiklio likutis arba didžioji jo dalis maisto produktuose ar maisto ingredientuose;

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 100a straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymus ⁽¹⁾,

kadangi, esant tokioms sąlygoms, likučio ar darinių buvimas galutiniuose maisto produktuose ar maisto ingredientuose gali būti netyčinis, bet technologškai neišvengiamas;

bendradarbiaudama su Europos Parlamentu ⁽²⁾,atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

kadangi, nors apskritai specifinis apribojimas yra naudingas, jis neturėtų būti nustatytas priedo I dalies nuostatose išvardytoms medžiagoms, nes buvo nustatyta, kad naudojamos geros gamybos praktikos sąlygomis, jos yra priimtinos vartotojų saugumo požiūriu;

kadangi nacionalinių įstatymų, susijusių su ekstrahentais, skirtumai trukdo laisvam maisto produktų judėjimui ir gali sudaryti sąlygas nelygiavertei konkurencijai, o tai gali trukdyti bendrosios rinkos kūrimui arba veikimui;

kadangi šiuos įstatymus derinti būtina, jei norima pasiekti laisvą maisto produktų judėjimą;

kadangi, kad būtų atsižvelgta į visuomenės sveikatos apsaugą, privalu nustatyti kitokių ekstrahentų, išvardytų priedo II ir III dalyje, naudojimo sąlygas bei maisto produktuose ir maisto ingredientuose leistiną likutį;

kadangi įstatymuose dėl ekstrahentų naudojimo maisto produktuose pirmiausia turėtų būti atsižvelgiama į žmonių sveikatai taikomus reikalavimus, tačiau neviršijant sveikatos apsaugos reikalavimų neturėtų būti pamiršti ir ekonominiai bei techniniai poreikiai;

kadangi, prieš priimant Bendrijos taisykles dėl kvapiųjų medžiagų, valstybėms narėms neturėtų būti trukdoma kaip ekstrahentus tam tikroms kvapiosioms medžiagoms leisti naudoti medžiagas, skirtas tokių medžiagų praskiedimui ar ištirpinimui;

kadangi taip derinant įstatymus turi būti sudaromas vienas bendras ekstrahentų, naudojamų maisto produktų arba maisto ingredientų gamyboje, sąrašas; kadangi turėtų būti nustatyti bendri grynumo kriterijai;

⁽¹⁾ OL C 312, 1983 11 17, p. 3 ir OL C 77, 1985 3 23, p. 7.

⁽²⁾ OL C 12, 1985 1 14, p. 152 ir OL C 68, 1988 3 14, p. 51.

⁽³⁾ OL C 206, 1984 8 6, p. 7.

kadangi nuostatos dėl kai kurių ekstrahentų turėtų būti peržiūrėtos per tam tikrą laiko tarpą remiantis nuolat atliekamais moksliniais ir techniniais tyrimais dėl tokių ekstrahentų priimtumo ir jų naudojimo sąlygų;

kadangi turėtų būti nustatyti konkretūs ekstrahentų grynumo, jų analizės metodų ir bandinių ėmimo iš maisto produktų ir ant jų kriterijai;

kadangi, jei paaiškėtų, kad šioje direktyvoje numatyto ekstrahento naudojimas kelia grėsmę sveikatai gavus naują informaciją, valstybės narės turėtų turėti galimybę sustabdyti ar apriboti jo naudojimą arba, laukdamas Bendrijos lygio sprendimo, sumažinti dabartines normas;

kadangi bandinių ėmimo ir analizės metodų, reikalaujamų sąraše nurodytoms medžiagoms patikrinti, bei jų grynumo standartų nustatymo tvarka techninės įgyvendinimo priemonės; kadangi, siekiant supaprastinti ir paspartinti šias procedūras ir palengvinti jų taikymą, pageidautina užtikrinti glaudų valstybių narių ir Komisijos Maisto produktų nuolatinio komiteto, įkurtame Tarybos sprendimu 69/414/EEB, tarpusavio bendradarbiavimą⁽¹⁾,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

1. Ši direktyva yra taikoma maisto produktų ar maisto ingredientų gamyboje naudojamiems ar numatytiems naudoti ekstrahentams.

Ši direktyva netaikoma maisto priedų, vitaminų ir kitų maistinių priedų gamyboje naudojamiems ekstrahentams, jei tokie maisto priedai, vitaminai ir maistiniai priedai nėra išvardyti priede.

Tačiau valstybės narės užtikrina, kad, naudojant maisto priedus, vitaminus ir kitus maistinius priedus, nebus gaminami tokie maisto produktai, kuriuose bus toks ekstrahento likutis, kuris keltų grėsmę žmonių sveikatai.

2. Ši direktyva neturi įtakos valstybių narių įstatymams, susijusiems su metanolio, 1-propanolio, 2-propanolio ir trichloretileno kaip ekstrahentų naudojimu maisto produktų ir maisto ingredientų gamyboje.

3. Šioje direktyvoje:

a) „tirpiklis“ – tai bet kokia maisto produkto ar jo komponento tirpinimui naudojama medžiaga, įskaitant ir visas nepageidaujamas priemaišas, esančias tame maisto produkte ar ant jo;

b) „ekstrahentas“ – tai tirpiklis, kuris naudojamas žaliavoms, maisto produktams ar tų produktų ingredientams ekstrahuoti apdoravimo metu, o vėliau pašalinamas – bet kartais galutiniame maisto produkte ar maisto ingrediente gali likti technologiškai neišvengiamų tirpiklio ar jo darinių likučių.

2 straipsnis

1. Valstybės narės leidžia naudoti kaip ekstrahentus maisto produktų ir maisto ingredientų gamyboje priede išvardytas medžiagas, laikantis jų naudojimo sąlygų ir, kai kuriais atvejais, laikantis priede nurodytų maksimalių likučio normų.

Valstybės narės negali uždrausti, apriboti ar trukdyti prekiauti maisto produktais arba maisto ingredientais dėl juose naudojamų ekstrahentų ar jų likučio, jei jie atitinka šios direktyvos nuostatas.

2. Valstybės narės neleidžia nei naudoti kaip ekstrahentus kitas medžiagas, nei išplėsti sąlygas arba naudojimą arba padidinti priede išvardytų ekstrahentų likučio normas nei tos, kurios yra jame nurodytos.

3. Iki priimant Bendrijos nuostatas dėl kvapiųjų medžiagų praskiedimui ar ištirpinimui naudojamų medžiagų, valstybės narės savo teritorijose gali leisti naudoti kaip tirpiklius kvapiųjų medžiagų ekstrahavimui iš natūralių žaliavų tas medžiagas, kurios yra naudojamos kvapiųjų medžiagų praskiedimui ar ištirpinimui.

4. Vandeni, kuriame ištirpinama rūgštingumą ar šarminumą reguliuojančių medžiagų, kitų tirpiklio savybių turinčių medžiagų bei etanolio, leidžiama naudoti maisto produktų ir maisto ingredientų gamybai kaip ekstrahentą.

5. Per dvejus metus nuo šios direktyvos priėmimo Komisija, pasitarusi su Maisto produktų moksliniu komitetu, dar kartą peržiūri priedo I dalyje pateiktas nuostatas ir išvardytas medžiagas bei pasiūlo visus būtinus pakeitimus pagal Sutarties 100a straipsnyje nustatytą tvarką:

1-butanolis

2-butanolis

1-metilpropanolis

2-metilpropanolis

metilacetatas

cikloheksanas

dichlorometanas

heksanas

etilmetilketonas

izobutanas

dietilo eteris.

Šis pakeitimas apima ir Tarybos sprendimą, ar priedo III dalyje išvardytų ekstrahentų likutis turėtų būti susijęs su kvapiosiomis medžiagomis, o ne maisto produktais.

⁽¹⁾ OL L 291, 1969 11 19, p. 9.

6. Pasitarusi su Maisto produktų moksliniu komitetu, Komisija dar kartą apsvarsto padėtį dėl 1 straipsnio 2 dalyje minėtų medžiagų ir pateikia Tarybai atitinkamus pasiūlymus:

- praėjus trejiems metams nuo šios direktyvos priėmimo dėl metanolio, 1-propanolio ir 2-propanolio,
- praėjus septyneriems metams nuo šios direktyvos priėmimo dėl trichloretileno.

3 straipsnis

Valstybės narės imasi visų priemonių užtikrinti, kad visos medžiagos, išvardytos priede kaip ekstrahentai, atitiktų šiuos grynumo kriterijus:

- a) jose neturi būti toksiškai pavojingo bet kurio elemento ar medžiagos kiekio;
- b) atsižvelgiant į išimtis, taikomas c punkte minėtiems konkrečioms grynumo kriterijams, arseno ir švino kiekis juose neturi būti didesnis kaip 1 mg/kg;
- c) jie turi atitikti konkrečius grynumo kriterijus, nustatomus pagal 4 straipsnio nuostatas.

4 straipsnis

Toliau išvardyti dalykai nustatomi 6 straipsnyje numatyta tvarka:

- a) analizės, kuri būtina siekiant patikrinti, ar laikomasi 3 straipsnyje minėtų bendrų ir konkrečių grynumo kriterijų, metodai;
- b) bandinių ėmimo tvarka ir priede išvardytų ekstrahentų, naudojamų maisto produktuose ir maisto ingredientuose, kiekybinės bei kokybinės analizės metodai;
- c) jei reikia, konkretūs priede išvardytų ekstrahentų grynumo kriterijai, ypač didžiausios leistinos gyvsidabrio bei kadmio normos ekstrahentuose; šie kriterijai turi būti priimti per trejus metus nuo šios direktyvos priėmimo dienos.

5 straipsnis

1. Tais atvejais, kai valstybė narė, gavusi naują informaciją ar dar kartą įvertinusi turimą informaciją po direktyvos priėmimo, turi rimtų priežasčių manyti, kad kai kurių priede išvardytų medžiagų naudojimas maisto produktuose arba vieno ar daugiau 3 straipsnyje išvardytų komponentų, esančių tokiose medžiagose, norma, nors ir atitinkanti šioje direktyvoje nustatytas sąlygas, gali kelti grėsmę žmonių sveikatai, ta valstybė narė gali laikinai sustabdyti ar apriboti minėtų nuostatų taikymą savo teritorijoje. Ji nedelsdama apie tai praneša kitoms valstybėms narėms bei Komisijai ir pagrįdžia savo sprendimą.

2. Komisija kuo greičiau išnagrinėja atitinkamos valstybės narės pateiktus įrodymus ir pasitarusi su Maisto produktų nuolatinio komitetu pateikia savo nuomonę bei imasi atitinkamų priemonių, galinčių pakeisti 1 dalyje minėtas priemones.

3. Jei Komisija mano, kad direktyvą būtina iš dalies pakeisti, siekiant išspręsti 1 dalyje minėtas problemas ir užtikrinti žmonių sveikatos apsaugą, ji, siekdama priimti tuos pakeitimus, imasi taikyti 6 straipsnyje nustatytą tvarką. Tokiu atveju bet kuri valstybė narė, kuri patvirtino apsaugos priemones, gali ir toliau jas taikyti, kol tie pakeitimai įsigalios jos teritorijoje.

6 straipsnis

1. Jeigu reikia laikytis šiame straipsnyje nustatytos tvarkos, pirmininkas klausimą perduoda Maisto produktų nuolatiniam komitetui.

2. Komisijos atstovas pateikia Komitetui priemonių, kurių turi būti imtasi, projektą. Komitetas savo nuomonę dėl projekto pareiškia per tokį laiką, kurį nustato pirmininkas atsižvelgdamas į klausimo skubumą. Nuomonė patvirtinama Sutarties 148 straipsnio 2 dalyje nustatyta balsų dauguma tuo atveju, kai Taryba turi priimti sprendimą Komisijos pasiūlymu. Valstybių narių atstovų Komitete balsai paskirstomi taip, kaip nustatyta tame straipsnyje. Pirmininkas nebalsuoja.

3. a) Komisija patvirtina numatytas priemones, jeigu jos atitinka Komiteto nuomonę.

b) Kai numatytos priemonės neatitinka Komiteto nuomonės arba nuomonė nepareiškiamą, Komisija nedelsdama pateikia Tarybai pasiūlymą dėl priemonių, kurių turi būti imtasi. Taryba sprendžia kvalifikuota balsų dauguma.

c) Jeigu Taryba per tris mėnesius nuo tos dienos, kai klausimas buvo jai perduotas, nepriima jokie sprendimo, pasiūlytas priemones patvirtina Komisija.

7 straipsnis

1. Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad priede išvardytomis medžiagomis, numatytomis panaudoti maisto produktuose kaip ekstrahentai, nebūtų prekiaujama, jei pakuotėje, taroje arba etiketėse nėra aiškiai matoma, įskaitoma ir nenuplaunama tokia informacija:

- a) komercinis pavadinimas, kuris nurodytas priede;
- b) aiški nuoroda, kad medžiaga yra tinkama maistui ar maisto ingredientams ekstrahuoti;
- c) nuorodos, pagal kurias galima identifikuoti siuntą ar partiją;
- d) gamintojo ar pakuotojo, ar pardavėjo, įsisteigusio Bendrijoje, pavadinimas ir adresas;

- e) kiekis tūrio vienetais;
f) jei reikia, specialios saugojimo ar naudojimo sąlygos.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, tos dalies c, d, e ir f punktuose nurodyta informacija gali būti pateikta tik su prekių siunta ar partija susijusiuose prekybos dokumentuose, kuriuos reikia pateikti pristatant prekes arba prieš jų pristatymą.

3. Šis straipsnis nepažeidžia tikslesnių ar išsamesnių Bendrijos nuostatų dėl svorio ir priemonių arba nuostatų, taikomų pavojingų medžiagų ir preparatų klasifikavimui, pakavimui ar ženklavimui etiketėmis.

4. Valstybės narės susilaiko nuo išsamesnių reikalavimų dėl informacijos pateikimo nustatymo nei tie, kurie numatyti šiame straipsnyje.

Tačiau valstybės narės užtikrina, kad ekstrahentų pardavimas jų teritorijoje yra draudžiamas, jei šiame straipsnyje numatyta informacija nėra pateikta pirkėjams lengvai suprantama kalba, nebent buvo imtasi kitų priemonių, užtikrinančių, kad pirkėjas būtų informuotas. Ši nuostata netrukdo pateikti tokią informaciją įvairiomis kalbomis.

8 straipsnis

1. Ši direktyva vienodai taikoma tiek jau naudojamiems, tiek planuojamiems naudoti ekstrahentams į Bendriją importuojamų maisto produktų ar maisto ingredientų gamyboje.

2. Ši direktyva netaikoma tiems ekstrahentams ar maisto produktams, kuriuos ketinama eksportuoti už Bendrijos ribų.

9 straipsnis

Valstybės narės imasi priemonių, kurios, įsigaliojusios per trejus metus nuo šios direktyvos priėmimo, įgyvendina šią direktyvą, kad nuo tos datos būtų leista prekiauti ir naudoti ekstrahentus, atitinkančius šios direktyvos nuostatas, ir uždrausti prekiauti bei naudoti ekstrahentus, kurie jų neatitinka. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai

10 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Liuksemburge, 1988 m. birželio 13 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

I. KIECHLE

PRIEDAS

Ekstrahentai, kuriuos galima NAUDOTI apdorojant žaliavas, maisto produktus, maisto KOMPONENTUS ar maisto ingredientus**I dalis****Ekstrahentai, naudotini visoms paskirtims pagal geros gamybos praktiką ⁽¹⁾**

Pavadinimas
Propanas
Butanas
Butilacetatas
Etilacetatas
Etanolis
Anglies dioksidas
Acetonas
Azoto oksidas

⁽¹⁾ Laikoma, kad ekstrahentas naudojamas pagal geros gamybos praktikos principus, jei produktuose yra tik technologškai neišvengiami ir nepavojingi žmonių sveikatai ekstrakto arba jo darinių likučių kiekiai.

II dalis**Leidžiami naudoti ekstrahentai, kuriems nustatytos naudojimo sąlygos**

Pavadinimas	Naudojimo sąlygos (ekstrahavimo aprašymas)	Didžiausios leidžiamos likučių normos ekstrahuojamame maisto produkte ar maisto ingrediente
Heksanas ⁽¹⁾	Riebalų ir aliejaus gamyba ar frakcionavimas ir kakavos sviesto gamyba Baltyminių produktų ir miltų, iš kurių pašalinti riebalai, ruošimas Grūdų, iš kurių pašalinti riebalai, gemalų ruošimas Sojos produktų, iš kurių pašalinti riebalai, gamyba	5 mg/kg riebaluose, aliejuje ar kakavos svieste 10 mg/kg maisto produktuose, turinčiuose baltyminių produktų ar miltų, iš kurių pašalinti riebalai 5 mg/kg grūdų, iš kurių pašalinti riebalai, gemaluose 30 mg/kg galutiniam vartotojui parduodamuose sojos produktuose
Metilacetatas	Kofeino arba dirginamųjų bei karčiųjų medžiagų šalinimas iš kavos pupelių ir arbatžolių Cukraus gamyba iš maistinės melasos	20 mg/kg kavos pupelių ar arbatžolių 1 mg/kg cukraus
Etilmetilketonas ⁽²⁾	Riebalų ir aliejaus frakcionavimas Kofeino arba dirginamųjų bei karčiųjų medžiagų šalinimas iš arbatžolių ir kavos pupelių	5 mg/kg riebalų ar aliejaus 20 mg/kg skrudintų kavos pupelių ir arbatžolių
Dichlormetanas	Kofeino arba dirginamųjų bei karčiųjų medžiagų šalinimas iš arbatžolių ir kavos pupelių	10 ⁽²⁾ mg/kg skrudintų kavos pupelių ir 5 mg/kg arbatžolių

⁽¹⁾ Heksanas – susidedantis iš alifatinių sočiųjų anglivandenilių, turinčių šešis anglies atomus, komercinis produktas, kuris distiliuojamas 64–70° C temperatūroje.

⁽²⁾ Šis kiekis per trejus metus nuo šios direktyvos priėmimo turi būti sumažintas iki 5 mg/kg.

III DALIS

Ekstrahentai, kuriems nustatyta naudojimo sąlygos

Pavadinimas	Didžiausios leidžiamos likučių normos maisto produkte ekstrahuojant kvapiąsias medžiagas iš natūralių žaliavų
Dietilo eteris	2 mg/kg
Izobutanas	1 mg/kg
Heksanas	1 mg/kg
Cikloheksanas	1 mg/kg
Metilacetatas	1 mg/kg
1-butanolis	1 mg/kg
2-butanolis	1 mg/kg
Etilmetilketonas	1 mg/kg
Dichlormetanas	0,1 mg/kg ⁽¹⁾
1-Metilpropanolis	1 mg/kg

⁽¹⁾ Išimtis: 1 mg/kg konditeriniuose gaminiuose ir kepinuose esančios kvapiosios medžiagos, kurios būdingos maisto produktams, gaunamos ekstrahavus alkoholinius gėrimus, kuriuose alkoholio koncentracija didesnė kaip 35°.